

STORTINGET

Innst. 150 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:16 S (2019–2020)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Karin Andersen, Petter Eide, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes og Freddy André Øvstegård om solkraft

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen om ikke å redusere støtten til solenergi, herunder energiproduksjon og solfangere, slik det er varslet.
2. Stortinget ber regjeringen endre plusskundeordningen slik at det blir mulig for borettslag og sameier å benytte seg av solkraft for å forsyne husholdninger.
3. Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om muligheten til å kombinere tilskudd fra Enova med lån fra Husbanken – såkalte energilån.
4. Stortinget ber regjeringen utrede ulike tiltak for å stimulere til økt produksjon av solenergi i Norge, og framlegge en plan for dette i løpet av 2020.
5. Stortinget ber regjeringen innføre et system for effektivtariffer som ikke hemmer etablering av solkraft.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Espen Barth Eide, Ruth Grung, Else-May Norderhus og Runar Sjøstad, fra Høyre, Leif Erik Egaas, Liv Kari Eskeland, Stefan Heggelund og Lene Westgaard-Halle, fra Fremskrittspartiet, Jon Georg Dale og Terje Halleland, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Ole André Myhrvold, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Venstre, lederen Ketil Kjenseth, fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, og fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, viser til forslag om solkraft i Dokument 8:16 S (2019–2020), som tar for seg viktigheten av å se på de nasjonale ordningene for å legge til rette for solkraft og hvilke muligheter som finnes for å få økt bruk av solkraft til både private og bedriftskunder.

Komiteen viser til at det er rundt 2 000 prosjekter årlig som installeres i Norge, og at det i vårt naboland Sverige installeres 10 000 prosjekter årlig.

Komiteen viser til at det er mulig å søke Enova om støtte til investeringer, og at de bidrar med inntil 20 pst. av kostnadene. Denne støtten skal ytterligere ned fra april 2020. I tillegg vil NVE komme til å øke sine kostnader for å få en strømkabel til huset, for å muliggjøre dette.

Komiteen viser til at situasjonen rundt å få etablert solkraft i Norge i dag trenger økt fokus, bedre ordninger og bedre prosesser, for å kunne bidra til at det gjøres enklere og billigere å investere i solkraft, uavhengig om det er til enkeltpersoner privat, borettslag eller bedrifter.

Komiteen viser ellers til brev av 16. desember 2019 (vedlagt innstillingen) fra statsråd Kjell-Børge Freiberg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, viser til at det må settes mer fokus på å få på plass tiltak rundt solcellebruk både overfor private eiere og ved offentlige bygg og anbudsprosesser.

Flertallet mener at dette vil bidra til å øke sikkerheten og beredskapen til hver enkelt familie, bedrift og i bygg som eies av det offentlige. Dette vil også kunne bidra til å øke energieffektiviseringsgraden i allerede eksisterende og nyoppførte bygg.

Flertallet viser også til at bruk av solceller på tak og fasader kan redusere klima- og miljøavtrykk ved energiproduksjon, man unngår inngrep i naturen og påvirker ikke det biologiske mangfoldet. Videre vil det være et viktig tiltak for folk flest, til å spare penger gjennom enøk-tiltak.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om å innføre en nabofinansiering av solceller på taket til bolighus og at deler av dette dekkes gjennom Enova.»

«Stortinget ber regjeringen utrede innretninger rundt krav om å installere solceller på tak og/eller fasader til nyoppførte bygg i offentlige anbud.»

«Stortinget ber regjeringen utrede innretninger rundt krav om å installere solceller på tak og/eller fasader til alle bygg som gjennomgår restaurering, i offentlige anbud.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at Enovas formål er å bidra til reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningssikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til reduserte klimagassutslipp. Klima- og miljødepartementet styrer Enova på et overordnet nivå, hovedsakelig gjennom fireårige styringsavtaler. Disse medlemmer mener at Enova skal opprette virkemidler med sikte på å oppnå varige markedsendringer. Enovatilskuddet skal gi nødvendig starthjelp til gode og energieffektive løsninger, slik at de kan bli etablert i markedet og etter hvert bli gjennomført uten støtte. Målet er ikke at det til enhver tid skal utbetales støtte, spesielt ikke dersom vurderingen er den at løsningen er etablert i markedet. Enova viderefører også støtten til solkraft. Disse medlemmer vil likevel understreke viktigheten av å videreutvikle Enova som et

viktig virkemiddel i klimapolitikken og videreføre Enovas mulighet til å støtte omstilling til lavutslippsteknologi i alle sektorer.

Disse medlemmer viser til at Reguleringsmyndigheten for energi (RME) nå utarbeider et høringsforslag om en plusskundeordning for boligselskap. Høringsforslaget har som formål å legge til rette for at kunder i ett felles bygg kan utnytte tak- og veggflater til å produsere og forbruke egenprodusert strøm.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti vil understreke at forslaget fra NVE om effektbaserte tariffer handler om å holde kostnadene i strømmettet nede og gi insentiver til en fornuftig og effektiv bruk av nettet samt en rimeligere fordeling av kostnadene i nettet. Det er strømkundene, både husholdninger og næringsliv, som betaler for strømmettet, og et viktig formål med endringen er at kundene ikke skal betale mer enn nødvendig. Samtidig skal ikke det være til hinder for regjeringens klare mål om å kutte egne utslipp betydelig, raskt og tilstrekkelig. Disse medlemmer vil understreke at effektiv bruk av strømmettet er viktig for å unngå unødvendig nettutbygging. Disse medlemmer mener samtidig det er viktig å ha virkemidler som legger til rette for at flere kan produsere egen elektrisitet gjennom fornybare løsninger, som for eksempel solkraft.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Senterpartiet har programfestet mål om å utnytte og initiere klimasmarte energiløsninger med blant annet solenergi. Disse medlemmer er derfor positive til forslag som innebærer økte muligheter for å utnytte denne energiformen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne er opptatt av at det stilles krav til klimaavtrykket i produksjonen av solceller. Disse medlemmer vil påpeke at norsk produksjon av solceller er blant verdens mest klimavennlige, og at en av Norges største konkurrenter på området er Kina. Disse medlemmer mener det burde vært utredet en premieringsordning knyttet til solceller, som vektlegger klimaavtrykket i produksjonen. Produksjon av solceller er som kjent svært energikrevende, og ved å innføre en slik ordning kan man ideelt sett både støtte norskproduserte solceller og bidra til at det mest miljøvennlige alternativet får et fortrinn i det norske markedet.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en premieringsordning for solceller, hvor klimaavtrykket i produksjonen vektlegges.»

Disse medlemmer er kjent med at Enovas krav for å støtte solcelleprosjekter i næringsbygg er langt strengere enn krav for støtte til solceller rettet mot husholdninger. Dette innebærer at for eksempel låvetak faller inn under en annen ordning enn bolighus. Der- som en skal få støtte som næringsaktør, må man kunne dokumentere bruk av ny teknologi og at det bidrar til å få ny teknologi ut på markedet. Dette gir mening når det er snakk om større konsern, men for en enkelt bonde kan dette føre til at gode fornybarprosjekt legges vekk. Disse medlemmer viser for øvrig til Klimakur 2030 og utslippsmålene for landbruket. Disse medlem- mer mener at muligheten til å produsere ren energi på det enkelte gårdsbruk må være et godt og konkret tiltak i den sammenheng.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer frem- me følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å sørge for at samme regelverk som gjelder for støtte til solceller for husholdninger, også skal gjelde for bygg i landbruksforetak.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Ar- beiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, vi- ser til innspill fra flere bransjeorganisasjoner som trek- ker frem at det må satses mer på solkraft for å få satsingen tilstrekkelig i gang. Solkraft har et stort og uut- nyttet potensial i Norge, både som produksjonsmetode for fornybar energi og som en industriell satsing. Selv om elektrisitetsforbruket i Norge i dag i hovedsak dek- kes av fornybar energi, skal det norske samfunnet om- stille seg dramatisk over de neste tiårene for å fjerne all fossil energi.

Dette innebærer en storstilt elektrifisering som kre- ver mer energi enn det som produseres i dag. Statnett har blant annet anslått at det ved en full elektrifisering er behov for å øke produksjonen ut over prognosene med 30–50 TWh. I Klimakur 2030, hvor det er utredet reduksjon av 50 pst. av klimagassutslippene i ikke-kvo- tepliktig sektor, er det anslått følgende: «Tiltakene i Kli- makur 2030 kan øke strømforbruket i Norge med 5,8 TWh mot 2030, utover forbruket som allerede ligger i referansebanen.» Da er elektrifisering i industri og av ol- je- og gassproduksjon på plattformene i hovedsak ikke med i beregningen ettersom de er i kvotepliktig sektor.

Solkraft er en form for desentralisert kraftproduk- sjon uten store arealkonflikter. På tross av at det instal- leres mer enn tidligere, er det likevel ikke mye sammen- lignet med andre land slik som Sverige.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede ulike tiltak for å stimulere til økt produksjon av solenergi i Norge og økt

satsing på solindustrien og legge fram en plan for dette i løpet av 2020.»

Flertallet mener at det er sannsynlig at det blir installert færre solkraftanlegg dersom støtten gjennom Enova reduseres. Flertallet vil vise til Solar Energys' innspill til komiteen, som viser at det i 2019 ble instal- lert 1 666 solcelleanlegg i Norge, mens det i Sverige ble installert over 15 000 anlegg. I Sverige har de støtteord- ninger som også retter seg mot mellomstore anlegg, der Enova-støtten kun retter seg mot mindre anlegg. Instal- lering av solceller er også avhengig av en lokal leveran- dørindustri. Dette sikrer lokale arbeidsplasser og tar tid å bygge opp.

Flertallet mener at selv om teknologien i seg selv er moden, vil det likevel ta tid før det er naturlig for den enkelte å vurdere å installere solkraft på sin bolig, eller for at ofte uprofesjonelle borettslag skal vurdere solcel- ler. Lavere tilskudd gir også mulighet for færre grupper til å benytte seg av tilskuddene. Det finnes i dag ikke noen oversikt over hvem som i realiteten mottar til- skuddene fra Enova, men alle betaler inn til fondet over nettleien. Flertallet mener det bør være lettere til- gang for så mange som mulig til å leve miljøvennlig, også gjennom å installere solceller. Dette handler ikke bare om tilgjengelig teknologi, men om kunnskap og kompetanse. Flertallet vil også vise til at flere av de som har gitt innspill til komiteen, er negative til å senke tilskuddene til installering av solkraft.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om ikke å redusere støt- ten til solenergi, herunder energiproduksjon og solfan- gere, slik det er varslet.»

Flertallet viser til at regjeringen har satt i gang et arbeid med å se på regelverket for borettslag og sameier, slik at flere skal få mulighet til å benytte seg av solkraft for også å forsyne boenhetene med strøm. Flertallet imøteser dette arbeidet, men ønsker at dette skal gå raskt. Forslaget fremmes derfor, men med en frist for når arbeidet skal være ferdig.

På denne bakgrunn fremmer flertallet derfor føl- gende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre plusskundeord- ningen slik at det blir mulig for borettslag og sameier å benytte seg av solkraft for å forsyne husholdninger i lø- pet av 2020.»

Flertallet mener det er behov for å ta folks mulig- het til omstilling på alvor, og sørge for at alle skal kunne ta del i den klimaomstillingen som er nødvendig. I ste- det for å gjøre det billigere for folk å bruke fossil energi, bør det bli billigere å være med på en omstilling. Nå er

det mange som ikke har den muligheten, og som i stedet blir straffet når forurensing må bli dyrere.

Tilskuddene fra Enova er ikke veldig tilgjengelige, og å koble muligheten til å få lån gjennom Husbanken til nettopp slike tiltak mener flertallet kunne gjort omstilling mer tilgjengelig. Dette er også sett i sammenheng med at Husbanken i denne regjeringsperioden har fått en stadig mindre utlånsramme og reduseres som boligpolitisk virkemiddel.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om muligheten til å kombinere tilskudd fra Enova med lån fra Husbanken – såkalte energilån.»

Flertallet viser til at det i forbindelse med NVEs arbeid med ny tariffstruktur er blitt gitt innspill fra forbrukere, næring og miljøorganisasjoner om at den nye nettleiestrukturen ikke må gjøre det mindre lønnsomt å investere i energisparing, solkraft og varmepumper, som er det samfunnet trenger for å få til en grønn omstilling. Flertallet mener det derfor er et poeng å legge til grunn at nye nettarteriffer ikke må undergrave disse målene.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre et system for effektivtariffer som ikke hemmer etablering av solkraft.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at potensialet for solkraft i Norge er stort. Solinnstrålingen på Sør- og Østlandet er ifølge Solenergiforeningen på nivå med sentrale områder i Tyskland, hvor de produserer svært mye energi med ulike solenergisystemer. Disse medlemmer etterlyser derfor større ambisjoner for utbygging av solenergi i Norge.

Disse medlemmer viser til at Sverige og Danmark har vesentlig bedre støtteordninger for solenergi enn Norge, og mener vi må la oss inspirere av nabolandene.

Disse medlemmer viser til at Enova støtter solcelleanlegg på opp til 15 kW, men at det nå er varslet lavere støtte til dette segmentet. Samtidig mangler det støtteordninger for anlegg mellom 15 og 100 kW, noe som gjør at for eksempel borettslag ikke har mulighet til å søke støtte.

Disse medlemmer viser til at solcelleanlegg er dyrt, og at investeringskostnaden er et vesentlig hinder for installasjon av solcelleanlegg for mange. Disse medlemmer mener en mulig løsning på dette er å åpne for støtte til leasing. Ifølge energiselskapet Otovo

utgjør leasing en tredel av solstrømmarkedet i Australia og USA. Disse medlemmer mener derfor det burde åpnes for støtte til leasing av solcelleanlegg for å gjøre solenergi til et alternativ for flere.

Disse medlemmer viser til at Enova har fjernet støtteordningen for installasjon av solcelleanlegg på nybygg, og til at det er behov for nye støtteordninger for å øke installert solcellekapasitet i Norge. Disse medlemmer er opptatt av at nye og utvidede støtteordninger må følges av økte bevilgninger til Enova, slik at ikke flere tiltak må konkurrere om de samme midlene.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser i den forbindelse til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett for 2020, der det ble foreslått å sette av 1 mrd. kroner under Enova til et fond der privatpersoner kan søke om støtte til blant annet solcelleanlegg.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at staten har eierskap i en rekke bygninger og selskaper. Disse medlemmer mener staten bør bruke eierskapet til å fremme miljøvennlige løsninger, blant annet ved å kreve installasjon av solenergianlegg eller grønne tak ved nybygg og renovering av bygninger som staten eier.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette som mål at Norge skal ha installert solcellekapasitet på 5 GW innen 2030.»

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å åpne for å støtte mellomstore solcelleanlegg på mellom 15 og 100 kW og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å gjeninnføre støtten til installasjon av solcelleanlegg på nybygg og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å åpne for å støtte leasing av solcelleanlegg og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

«Stortinget ber regjeringen arbeide for at bygninger som eies av staten, som hovedregel skal velge solenergi-

løsninger og/eller grønne tak ved nybygg. Det samme må gjelde på eksisterende takflater der det er hensiktsmessig.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utrede en premieringsordning for solceller, hvor klimaavtrykket i produksjonen vektlegges.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å sørge for at samme regelverk som gjelder for støtte til solceller for husholdninger, også skal gjelde for bygg i landbruksforetak.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sette som mål at Norge skal ha installert solcellekapasitet på 5 GW innen 2030.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å åpne for å støtte mellomstore solcelleanlegg på mellom 15 og 100 kW og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å gjeninnføre støtten til installasjon av solcelleanlegg på nybygg og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å åpne for å støtte leasing av solcelleanlegg og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen arbeide for at bygninger som eies av staten, som hovedregel skal velge solenergiløsninger og/eller grønne tak ved nybygg. Det samme må gjelde på eksisterende takflater der det er hensiktsmessig.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen utrede ulike tiltak for å stimulere til økt produksjon av solenergi i Norge og økt satsing på solindustrien og legge fram en plan for dette i løpet av 2020.

II

Stortinget ber regjeringen om ikke å redusere støtten til solenergi, herunder energiproduksjon og solfangere, slik det er varslet.

III

Stortinget ber regjeringen endre plusskundeordningen slik at det blir mulig for borettslag og sameier å benytte seg av solkraft for å forsyne husholdninger i løpet av 2020.

IV

Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om muligheten til å kombinere tilskudd fra Enova med lån fra Husbanken – såkalte energilån.

V

Stortinget ber regjeringen innføre et system for effekttariffer som ikke hemmer etablering av solkraft.

VI

Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om å innføre en nabofinansiering av solceller på taket til bolighus og at deler av dette dekkes gjennom Enova.

VII

Stortinget ber regjeringen utrede innretninger rundt krav om å installere solceller på tak og/eller fasader til nyoppførte bygg i offentlige anbud.

VIII

Stortinget ber regjeringen utrede innretninger rundt krav om å installere solceller på tak og/eller fasader til alle bygg som gjennomgår restaurering, i offentlige anbud.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 11. februar 2020

Ketil Kjenseth

leder

Else-May Norderhus

ordfører

VEDLEGG

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Energi- og miljøkomiteen
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
19/1681-

Dato
16. desember 2019

Representantforslag 16 S (2019-2020) om solkraft

Jeg viser til brev fra energi- og miljøkomiteen datert 29.november vedlagt forslag fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Karin Andersen, Petter Eide, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes og Freddy André Øvstegård.

Dette svaret er utarbeidet i samarbeid med Klima- og miljødepartementet og Kommunal og moderniseringsdepartementet.

Forslag 1 - Stortinget ber regjeringen om ikke å redusere støtten til solenergi, herunder energiproduksjon og solfangere, slik det er varslet.

Enovas formål er å bidra til reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningssikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til reduserte klimagassutslipp. Klima- og miljødepartementet styrer Enova på et overordnet nivå, hovedsakelig gjennom fireårige styringsavtaler. Gjeldende avtale stipulerer at Enova skal stille til disposisjon minimum 250 millioner kroner til en rettighetsbasert ordning for enøk-tiltak i husholdninger. Innenfor avtalens rammer er det opp til Enova å utforme programmer, prioritere mellom områder og tildele støtte til enkeltprosjekter.

For å bidra til en effektiv omstilling til lavutslippssamfunnet er det viktig at Enova anvender midlene som har blitt stilt til disposisjon så effektivt som mulig slik at de gir høyest mulig måloppnåelse, og at støtten bidrar til å skape markeder for klima- og energigivnlige løsninger som på sikt klarer seg uten støtte.

Enova støtter mange ulike klima- og energitiltak i private husholdninger. I 2018 ble det utbetalt 275 millioner kroner gjennom Enovatilskuddet. Totalt fikk nesten 14 500 tiltak støtte,

hvilket tilsvarer en økning på nesten 80 prosent fra året før. Frem til desember i år har Enova utbetalt om lag 320 millioner kroner i støtte til boligeiere som har gjennomført energitiltak.

Enova skal opprette virkemidler med sikte på å oppnå varige markedsendringer. Enovatilskuddet skal gi nødvendig starthjelp til gode og energieffektive løsninger slik at de kan bli etablert i markedet og etter hvert bli gjennomført uten støtte. En viktig del av arbeidet til Enova er å vurdere når nye løsninger og teknologier kan klare seg i markedet med mindre hjelp og når de kan stå helt på egne ben. Enova vurderer løpende innretningen på programmene og støttesatsene. Som følge av positiv markedsutvikling og økt konkurranse har Enova vurdert at støtten til de to varmepumpetypene, luft-vann-varmepumpe og avtrekksvarmepumpe nå kan avvikles. Støtten til solceller er imidlertid ikke avviklet. Selv om markedsutviklingen innen solceller også er god, er Enovas vurdering at dette er tiltak som fremdeles har behov for støtte, men at det er riktig å justere støttesatsene noe.

Fra 1. april 2020 foretar Enova følgende nedjusteringer og avviklinger i støttetilbudet:

- Støtte til luft-vann-varmepumpe og avtrekksvarmepumpe avvikles.
- Maksimal støtte til balansert ventilasjon reduseres med 5 000 kroner til 10 000 kroner.
- Den faste støttesatsen til solceller reduseres med 2 500 kroner til 7 500 kroner, mens støttesatsen på 1 250 kroner som gis i tillegg for hver kilowatt installert effekt opp til 15 KW opprettholdes.
- Den faste støttesatsen til solfangere reduseres med 5 000 til 5 000 kroner, mens støttesatsen på 200 kroner per kvadratmeter opp til 25 kvadratmeter opprettholdes.

På Enovas nettsider finnes aktuell informasjon om tiltak og støttesatser under Enovatilskuddet

Forslag 2 - Stortinget ber regjeringen endre plusskundeordningen slik at det blir mulig for borettslag og sameier å benytte seg av solkraft for å forsyne husholdninger.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) utarbeider nå et høringsforslag om plusskundeordning for boligselskap. Høringsforslaget har som formål å legge til rette for at kunder i ett felles bygg kan utnytte tak- og veggflater til å produsere og forbruke egenprodusert strøm. Det vil være Olje- og energidepartementet som fastsetter eventuelle forskriftsendringer.

Forslag 3 - Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om muligheten til å kombinere tilskudd fra Enova med lån fra Husbanken – såkalte energilån.

Det er ikke hensiktsmessig å utrede nye revisjoner av Husbankens lån nå. Vi har akkurat fornyet kriteriene for lån fra Husbanken for å bedre møte dagens samfunnsutfordringer, særlig innen miljø og en aldrende befolkning. Fra nyttår er regelverket for de fleste av Husbankens låneordninger samlet i én forskrift. Nytt "lån til miljøvennlige boliger" skal bidra til

å redusere miljøpåvirkningen byggesektoren har ved å bruke mer miljøvennlige byggevarer og byggeprosesser. Lånet kan gis ved oppfyllelse av tre av følgende fem krav:

1. Begrenset bruk av helse- og miljøskadelige stoffer
2. Avfallssortering i byggeprosessen
3. Fleksibilitet i planløsning
4. Miljødokumentasjon
5. Fossilfri byggeplass.

Prosjekter som er sertifisert etter Svanemerke-ordningen eller "Very good" og bedre etter BREEAM-NOR, kan også få lån. Kriteriene trer i kraft 1. januar 2020. Husbanken kan også gi lån til oppgraderingsprosjekter som bidrar vesentlig til mer energieffektive boliger. Dersom prosjektet oppfyller kriteriene for både tilskudd fra Enova og lån fra Husbanken, kan man søke om begge deler.

Forslag 4 - Stortinget ber regjeringen utrede ulike tiltak for å stimulere til økt produksjon av solenergi i Norge, og framlegge en plan for dette i løpet av 2020.

Norge har i dag en nær utslippsfri elektrisitetsproduksjon på fastlandet. Store deler av energiforsyningen vår er allerede basert på fornybare energikilder. Regjeringen mener at driften av kraftsystemet og krafthandelen så langt som mulig må baseres på markedsmessige løsninger.

Norge har i tillegg et omfattende offentlig virkemiddelapparat for å utvikle, og stimulere til, bruk av nye energiteknologier. Gjennombruddene på teknologiområdet kommer gjerne som resultat av en samlet internasjonal innsats, og utviklingen av solcelleteknologien er et godt eksempel på dette. Regjeringen legger til rette for at de norske forskningsmiljøene og industrien skal være med i denne utviklingen. De viktigste virkemidlene er etablert gjennom Norges forskningsråd, Enova og Innovasjon Norge. Samlet kan de bidra med støtte til prosjekter i alle faser i innovasjonsskjeden – fra idé og fram til teknologien tas i bruk.

I tillegg til støtteordninger er det målrettede reguleringer som legger til rette for lokal elproduksjon:

- Plusskundeordningen gir sluttbrukere mulighet til å selge overskuddsstrøm tilbake til nettselskap eller kraftleverandør.
- Plusskunder er fritatt for å betale fastleddet i tariffen for innmating på nettet.
- Kraft som er produsert med solceller og brukes direkte av produsenten har fritak for elavgift.
- Produsenter kan søke om elsertifikater, som kan selges og gi en ekstrainntekt.
- Norge er en del av den europeiske ordningen med opprinnelsesgarantier som gjør at kraftprodusentene kan dokumentere at de har basert produksjonen på fornybare energikilder som sol, vann og vind.

Bruken av solkraft har økt kraftig i Norge de siste årene. I følge NVE har det vært en økning fra ca. 9 MW i 2010 til 45 MW ved utgangen av 2017. Veksten fra 2016 til 2017 var på hele

59 pst. Som forslagsstillerne påpeker er det klare indikasjoner på at solenergi i Norge i dag er lønnsomt.

Støtteordninger og regulatoriske fordeler stimulerer til økt produksjon av solenergi i Norge. Med den utviklingen vi ser, med sterk vekst i utbyggingen av solenergi, har regjeringens strategi på området fungert godt. Jeg mener det ikke er behov for å revidere denne strategien og legge fram en ny plan.

Forslag 5 - Stortinget ber regjeringen innføre et system for effekttariffer som ikke hemmer etablering av solkraft.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) planlegger å sende på høring et nytt forslag om effekttariffer. Bakgrunnen for forslaget er at RME mener nettleien i større grad bør gjenspeile hvordan kostnadene i strømmettet oppstår. Effektuttaket i Norge har de siste årene økt mer enn energibruken, og det er effektuttaket som er den dimensjonerende og kostnadsdrivende faktoren i strømmettet. Belastningen på nettet blir større i enkelttimer, samtidig som det blir færre kilowattimer å dele kostnadene på.

Ettersom strømmettet er brukerfinansiert, er det strømkundene som betaler kostnadene til nettet gjennom nettleien (tariffen). Det er derfor viktig at nettleien utformes slik at den bidrar til en rettferdig fordeling av nettkostnadene mellom strømkundene, at strømkundene bruker strøm på en slik måte at kapasiteten i det eksisterende strømmettet blir utnyttet på en god måte, og at nettselskapene ikke investerer i mer nettkapasitet enn nødvendig. Disse hensynene mener RME ikke blir tilstrekkelig ivaretatt innenfor den eksisterende tariffstrukturen.

Jeg er opptatt av at vi får en tariffstruktur der nettleien ikke blir høyere enn nødvendig og som sikrer en mer rettferdig fordeling av kostnader. Nå skal RMEs forslag først fremmes og høres. Virkningene av effekttariffer for solkraft vil inngå i høringen. Når høringen er gjennomført, vil det være Olje- og energidepartementet som fastsetter eventuelle forskriftsendringer.

Med hilsen

Kjell-Børge Freiberg

